

Förutsättningar för ett längre arbetsliv

Daniel Larsson

Sociologiska institutionen

Umeå universitet

March 22, 2018

Höjd pensionsålder

<https://www.svd.se/hojd-pensionsalder-verklighetsfranvant>

Höjd pensionsålder ”verklighetsfrånvänt”

Regeringen öppnar för höjd pensionsålder och enligt socialminister Annika Strandhäll är arbetsmarknadens parter i princip överens. Men det stämmer inte alls, enligt Kommunal.

– Att det skulle bli en höjd pensionsålder innan valet tror jag är orealistiskt, säger Kommunals ordförande Tobias Baudin.

<https://st.org/artiklar/st-om-forslag-till-hojd-pensionsalder>

I Sverige håller vi oss allt friskare och medellivslängden ökar, detta sker mycket snabbare än vad man förstod när pensionsystemet infördes. Konsekvensen blir att pengarna i systemet ska räcka till fler år och pensionerna riskerar att sjunka. Det är därför rimligt att diskutera om vi också ska jobba längre. Men det är att börja i fel ände. Vi måste först diskutera hur arbetslivet ska fungera för att människor ska orka och vilja jobba längre. Många klarar idag inte ens av att jobba till 65 år. Därför måste arbetslivet göras mer hållbart. Dessutom måste vi diskutera hur människor ska kunna leva på sin pension.

Pensionssystemet — juvelen i välfärds kronan

Pensionssystemet

- 1913 års pensionssystem
 - Den första generella reformen i världen

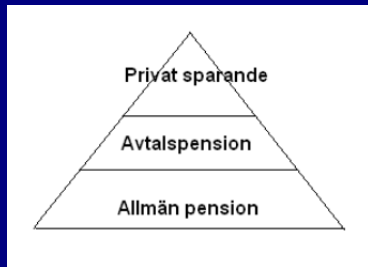
- Utredning 1955
- Folkomröstning 1957
- Beslut i riksdagen 1958
- Trädde i kraft 1960
- Första utbetalningen 1963

Resultat från omröstningen

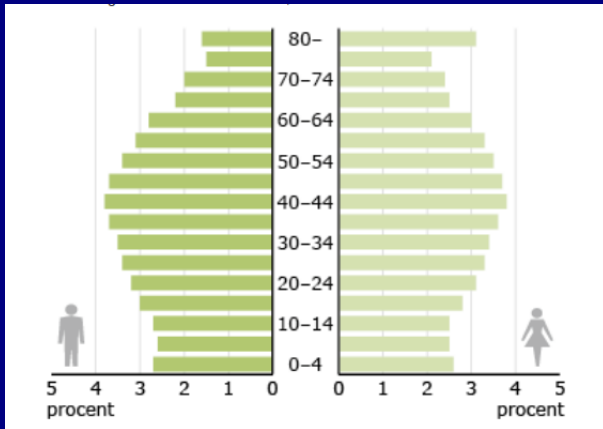
Linje 1	46 %	S och SKP
Linje 2	15 %	C
Linje 3	35 %	Folkpartiet och Högerpartiet

Den stora pensionsreformer 1994 & 1998 började gälla 1999

- För kostsamt med ett förmånsbaserat system
- Avgiftsbaserad

Betydelsen av försörjningskvoten

Är ökad försörjningskvot ett problem?

- Inte givet
- Ökad produktivitet
- Robotisering

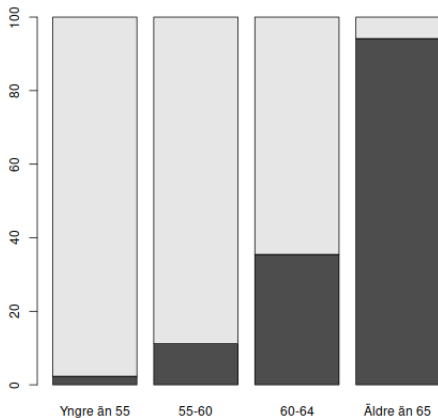
...men ungdomsarbetslösheten då?

- Även på samma position har...
- unga medarbetare och äldre har olika funktioner på arbetsmarknaden
- Kompletterar varandra

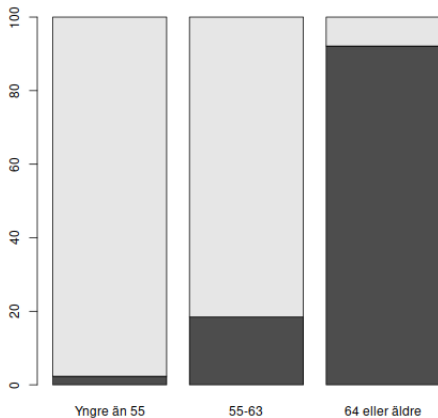
Hur ser det ut?

Datamaterialet som använts är *Undersökningar om
levnadsförhållanden 2011*.

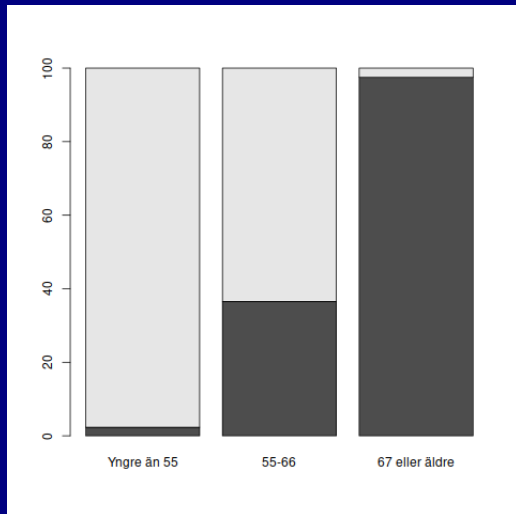
Andel i pension efter åldersgrupper

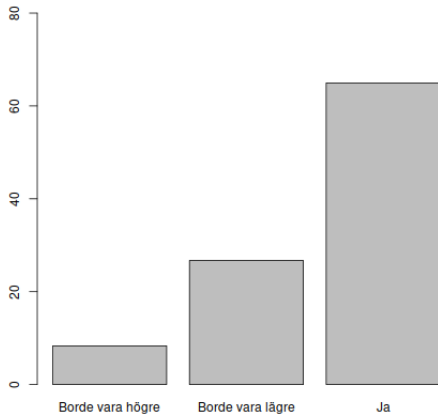
Andel i pension efter åldersgrupp

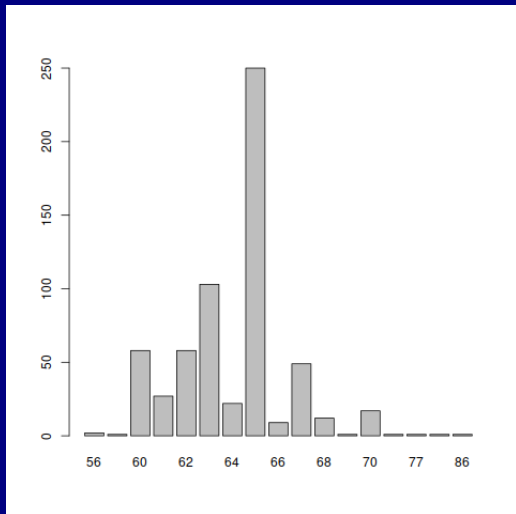
Andel i pension efter åldersgrupp

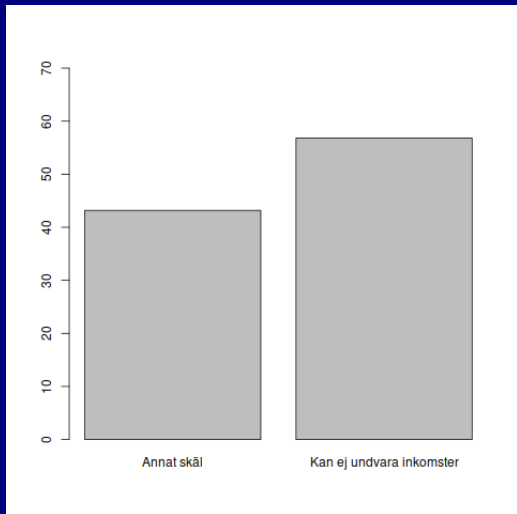
Är 65 år en bra pensionsålder?

När vill du själv gå i pension?

Skäl till att vilja gå efter 65 (bara de som vill gå efter 65)?

Hur ska folk kunna jobba längre?

forskningsfrågor

- Psykosocial och fysisk arbetsmiljö — på kort och lång sikt
- Reprocitet mellan arbetsgivare och arbetstagare — t.ex. vidare utbildning
- Trygghet, karriärmöjligheter och byte av arbetsuppgifter